

A Kúria

mint felülvizsgálati bíróság

v é g z é s e

Az ügy száma: Mfv.IV.10.142/2021/3.

A tanács tagjai: Dr. Stark Marianna a tanács elnöke

Szolnokiné dr. Csernay Krisztina előadó bíró

Böszörményiné dr. Kovács Katalin bíró

A felperes: felperes1

cím1

A felperes képviselője: Herbály Ügyvédi Iroda

cím2

ügyintéző: dr. Herbály Péter ügyvéd

Az alperes: alperes1

cím3

Az alperes képviselője: Dr. Várhelyi Tamás ügyvéd

cím4

A per tárgya: kártérítés megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat:

Fővárosi Ítéltábla 1.Mf.31.105/2021/9.

Az elsőfokú bíróság határozata:

Budapest Környéki Törvényszék 25.M.70.015/2020/25.

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Ítéltábla 1.Mf.31.105/2021/9. számú ítéletének az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyó rendelkezését nem érinti, ezt meghaladóan a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezi és a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat meghozatalára utasítja.

A Kúria a felek felülvizsgálati eljárási költségét személyenként 60 000 (hatvanezer) forintban, a felülvizsgálati eljárás illetékét 305 600 (háromszázötezer-hatszáz) forintban állapítja meg, amelynek viseléséről a másodfokú bíróság dönt.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A tényállás

[1] Az alperes a 2010. február 4-én megkötött határozatlan idejű munkaszerződés alapján gépjárművezető munkakörben dolgozott a felperesnél. 2013. október 28-án az alperes és váltótársa a varsói repülőtérnél eltöltött pihenőidőt követően 18 órakor indult el az ... forgalmi rendszámú ... típusú gépjárművel, először az alperes, majd váltótársa – személyenként – 4,5 órát vezetett. A második sofőrcserét követően az alperes hajnali 5 óra 27 perckor vezetés közben elaludt, így a németországi A9-es autópálya 157,4 km-es szelvényénél az autópályát elhagyta és a szalagkorlátot átszakítva az út menti árokba sodródott.

[2] A felperes a gépjármű műszaki mentésével kapcsolatban 6482 eurót fizetett ki, valamint 500 euró kauciót utalt ált az alperes bankszámlájára a német rendőrhatalóság számára. A jármű javításával összefüggésben 891 947 forint kár keletkezett.

[3] A peres felek között a munkaviszony 2014. január 7-én megszűnt.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

[4] A felperes a módosított keresetében 6982 euró és járulékai, valamint 891 947 forint és járulékai megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Álláspontja szerint az alperes súlyos gondatlansággal szegte meg a munkaköri feladataival összefüggő kötelezettségét, figyelemmel arra, hogy a munkaszerződés teljesítése során nem úgy járt el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható.

[5] Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy sem szándékosan, sem súlyos gondatlansággal nem járt el, így nem okozott kárt a felperesnek. Állítása szerint hirtelen elalvási sor, megelőzőleg nem érzett álmosságot és fáradtságot sem.

[6] A Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 14.M.169/2015/6. számú ítéletével kötelezte az alperest 6982 euró kártérítés, ezen összeg kamata, 891 947 forint és ezen összeg kamata, valamint perköltség megfizetésére. Az alperes fellebbezése folytán eljáró Budapest Környéki Törvényszék a 8.Mf.21.022/2015/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezett részében helybenhagyta. A Kúria az Mfv.I.10.617/2016/11. számú végzésével a Budapest Környéki Törvényszék 8.Mf.21.022/2015/5. számú ítéletét a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 14.M.169/2015/6. számú ítéletére is kiterjedően hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

Az első- és másodfokú bíróság határozata

[7] A Budapest Környéki Törvényszék a megismételt eljárásban meghozott 25.M.70.015/2020/25. számú ítéletével kötelezte az alperest 6982 euró, ezen összeg után 2013. október 29-től a kifizetésig számított, az Európai Központi Bank által meghatározott mértékű referenciakamat, valamint 891 947 forint és ezen összeg után 2013. október 29-től a kifizetésig számított késedelmi kamat megfizetésére. Kötelezte az alperest 225 000 forint + áfa össz-eljárási perköltség megfizetésére, megállapítva, hogy a meg nem fizetett 181 250 forint eljárás és 300 000 forint felülvizsgálati eljárás illetéket az állam viseli.

[8] Az elsőfokú bíróság az alapeljárásban és a kárfelvételi jegyzőkönyvben tett felperesi előadás alapján úgy foglalt állást, hogy a perbeli balesetet az alperes elalvási okozta, amely magatartásával megszegte a munkaszerződése, munkaköri leírása és az általa végzett

munkaköri feladatra vonatkozóan kötelezően alkalmazandó, a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975.(II.5.) KPM-BM. együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 4. § (1) bekezdés b) pontjában rögzített munkaköri kötelezettségét. Megállapította, hogy a felperesnek a kárigénye megalapozottságához az alperesi magatartás súlyos gondatlanságát is bizonyítani kellett, amelynek sikerrel eleget tett. A törvényszék a kirendelt szakértő véleménye alapján arra a következtetésre jutott, hogy az alperes a szakértői vizsgálat időpontjában – 2018. szeptemberben – közepesen súlyos alvási apnoé betegségben szenvedett, ugyanakkor e betegség fennállását a baleset időpontjában sem bizonyítani, sem kizárni nem lehetett. Az alperesnek – alvási apnoé hiányában - az elalvást megelőző tüneteket éreznie kellett, ezért az adott helyzetben általában elvárható magatartás az lett volna tőle, hogy a munkavégzést felfüggeszti, vagy társát kéri meg arra, hogy tovább vezessen.

[9] Az alperes felelősség alóli kimentése körében a rá háruló bizonyítási kötelezettségének nem tudott eleget tenni, így nem volt elfogadható az az érvelése, hogy az elalvás minden előzmény nélkül, váratlanul tört rá. A szakvélemény és annak kiegészítése alapján egyértelműen megállapítható volt, hogy az álmoság érzettel bevezetett bealvást megelőzően az érintett személy tudatában van az állapota változásának, álmoságának, annak jeleit észleli. Az a körülmény, hogy az alperes mindezek ellenére a gépjárművet tovább vezette, súlyosan gondatlan magatartás megállapítását eredményezte. Az elsőfokú bíróság rámutatott arra is, hogy az eljárás során nem merült fel adat arra vonatkozóan, hogy a felperes a biztonságos munkavégzés feltételeit nem biztosította, megfelelő pihenésre nem adott lehetőséget, illetve a nemzetközi közúti fuvarozásra vonatkozó szabályokat megszegte.

[10] Az alperes fellebbezése alapján eljáró Fővárosi Ítéltábla az 1.Mf.31.105/2021/9. számú ítéletével az elsőfokú ítéletnek az alperest 436,5 euró megfizetésére vonatkozó rendelkezését helybenhagyta, az elsőfokú ítélet további rendelkezéseit megváltoztatta és a felperes keresetét egyebekben elutasította. Kötelezte a felperest 118 000 forint elsőfokú, 59 000 forint másodfokú, valamint 23 250 forint felülvizsgálati perköltség megfizetésére. Kötelezte a felperest 142 121 eljárási, 189 494 forint fellebbezési, valamint 300 000 forint felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére.

[11] A másodfokú bíróság a peres felek előadása és az okirati bizonyítékok alapján megállapította, hogy a felperes 500 eurót utalt az alperes számlájára, amelyből a német hatóság 63,5 eurót vont le pénzbírsággént. Az alperes a megmaradt összeget nem fizette vissza a felperes részére, ezért a felperes követelése 436,5 euró fennmaradó kaució tekintetében megalapozott volt.

[12] Az ítéltábla a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 179. § (1) és (2) bekezdése, valamint a Legfelsőbb Bíróság MK 25. számú állásfoglalása alapján a szakértői vélemény figyelembevételével az alperes magatartását vizsgálta, figyelemmel arra, hogy a Kúria iránymutatása alapján önmagában az elalvás – az ahhoz vezető folyamat feltárása nélkül – nem eredményezheti a súlyos gondatlanság megállapítását.

[13] A szakértői vélemény szerint egyértelműen nem volt megállapítható, hogy az alperes a baleset időpontjában szenvedett-e alvási apnoé betegségben, azonban ezt kizárni sem lehetett. A szakvélemény kiegészítése megállapította, hogy az alperes bár szabályos periodicitású munkarendben dolgozott, azonban a munkarend alapvetően hozzájárult a

balesethez és magában hordozta a baleset kialakulásának lehetőségét. A 30 órás munkarend a 4 órás alvási ciklussal nincs összhangban, az alvás mindig a nap más részére esett, amelyhez nem lehetett adaptálódni.

[14] A szakértői vélemény azt is tartalmazta, hogy a foglalkozás egészségügyi szakorvos egyszer sem vizsgálta meg az alperest, személyesen egyszer sem találkozott vele, mindössze kiállította az alkalmasságról szóló dokumentumot. Az alvási apnoé vizsgálata csak 2015. április 1-től része a vezetői engedély egészségügyi alkalmassági követelményének, azonban az ezt megelőzően hatályos, a közúti járművezetők egészségi alkalmasságáról szóló 13/1992. (VI.26.) NM. rendelet 21. § 3. pontja általánosságban rendelkezett minden olyan állapotról, gyógyszeres terápiáról, amely a vezetői képességet érinti.

[15] Az alvási apnoé betegség fennállásakor az érintett személynek egy esetleges elalvás előtt nem kell feltétlenül éreznie az álmodást, figyelme lankadását, vagyis nem feltétlenül tudatosul benne, hogy elalvás közeli állapotban van. A másodfokú bíróság e körben az alperes személyes előadását és tanút – az alperes váltótársa – tanúvallomását értékelte, amelyek szerint álmodást nem érzett, nem ásított és fáradtnak sem látszott.

[16] A másodfokú bíróság eseti döntések felhívásával megállapította, hogy súlyos gondatlanság általában akkor áll fenn, ha a gondosságnak olyan feltűnő elhanyagolása állapítható meg, amely már egészen közel áll a szándékossághoz. A súlyos gondatlan magatartásokat általában már a felelőtlenség, az esetleges hátrányos következményekkel kapcsolatos nagyfokú közömbösség jellemzi, pusztán a vonatkozó előírások és szabályok megszegése, a tevékenységgel kapcsolatos óvatlanság és figyelmetlenség nem elegendő annak megállapításához.

[17] Az ítélet tábla szerint az elsőfokú bíróság az előbbiektől mellett nem volt figyelemmel arra sem, hogy a munkáltató nem teljes körűen tett eleget az egészségügyi alkalmassági kivizsgálás követelményének és nem értékelte azt sem, hogy az alperesnek nem volt tudomása a baleset idején esetleg már fennálló betegségéről, így a vonatkozó előírásokat és szabályokat sem szegte meg. A gondosságnak olyan feltűnő elhanyagolása sem állapítható meg, amely megalapozhatta volna a súlyos gondatlanságot, mivel nem láthatta előre a magatartásának következményét, azaz, hogy az elalvása bekövetkezik és ezzel kapcsolatban kárt okoz a felperesnek.

[18] A másodfokú bíróság rámutatott arra is, hogy az elsőfokú bíróság a szakértő e kérdésben való állásfoglalása nélkül, iratellenesen jutott arra a következtetésre, hogy az alperes észlelte az álmodás tüneteit, de azt nem vette komolyan, így súlyosan gondatlan magatartást tanúsított. Ezt az ítéleti megállapítást a felperes személyes meghallgatása és a tanúvallomás sem támasztották alá. A másodfokú bíróság kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság ellentmondásos érveléssel jutott arra a következtetésre, hogy az alperes súlyosan gondatlanul járt el, mivel az ítélet indokolása rögzíti azt is, hogy a törvényszék nem tudta megállapítani, hogy alvási apnoé betegségben szenvedett-e a baleset bekövetkezésekor. Rámutatott végül arra, hogy az irányadó jogszabályi rendelkezések szerint a felperesnek, mint munkáltatónak kellett volna teljeskörűen bizonyítania a károkozó magatartást, a kárt és az okozati összefüggést, amely nem történt meg. Mindezek alapján megállapította, hogy a felperes nem tett eleget bizonyítási kötelezettségének, ezért keresete megalapozatlan volt.

A felülvizsgálati kérelem és felülvizsgálati ellenkérelem

[19] A felperes a felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítéletnek az alperest 436,5 euró megfizetésére kötelező rendelkezésének helybenhagyására vonatkozó része kivételével az elsőfokú bíróság ítéletének „hatályában történő fenntartását”, másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a felperes kereseti kérelemben foglaltaknak helyt adást, harmadlagosan a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítását, valamint az alperes perköltségben történő marasztalását kérte.

[20] Álláspontja szerint a másodfokú bíróság az Mt. 179. §-ba ütközően nem értékelte súlyos gondatlanságként az alperes vezetés közben való elalvását. Nem vette figyelembe, hogy az elalvás nem akaratlagos cselekvés, hanem az ingereknek való engedelmeskedés, így a súlyos gondatlanság abban áll, hogy az elalvás kezdeti jeleinek megjelenése ellenére nem állt félre, hanem tovább vezetett. Az alperes vezetés közbeni elalvással súlyosan megszegte az Mt. 6. §-ában, 52. §-ában és a munkaszerződésébe foglalt lényeges kötelezettségét, magatartása a KRESZ 4. § (1) bekezdés b) pontjába is ütközött.

[21] A felperes álláspontja szerint a másodfokú bíróság téves következtetést vont le a BDT 2002.641. számú eseti döntésből is, amely rögzíti, hogy a súlyosan gondatlan magatartásokat a felelőtlenség és nagyfokú közömbösség jellemzi. A felperes álláspontja szerint egy kamion álmosan történő vezetése, majd a vezetés közbeni elalvás és az emiatt bekövetkező baleset esetén ez megvalósul, mivel a baleset személyi sérüléssel és jelentős anyagi kárral járhat. A perbeli esetben csak a szerencsén múlt, hogy senki nem sérült meg.

[22] A felülvizsgálati kérelem érvelése szerint az alperes a peres eljárás előtt még elismerte a felelősségét, évekkel később azonban, amikor ennek orvosi igazolása már nem volt lehetséges, kimentése érdekében a baleset idején fennálló alvási apnoé betegségére hivatkozott. A bizonyítási eljárás során a szakértő kirendelésének célja a kimentés bizonyítása lett volna, azonban ez csak akkor vezetett volna eredményre, ha az alperes legalább a valószínűség szintjén igazolja, hogy a baleset idején alvási apnoében, illetőleg a betegség olyan válfajában szenvedett, amely esetben nem jelentkeznék az elalvásra figyelmeztető tünetek. Mindezt azonban a szakvélemény még a valószínűség szintjén sem igazolta.

[23] A felperes érvelése szerint a másodfokú bíróság jogszabálysértő módon figyelmen kívül hagyta, hogy a felperes az Mt. 179. § (1) és (2) bekezdése szerint bizonyította a kár bekövetkezését, mértékét, az alperes, mint munkavállaló munkaviszonyból származó kötelezettségének megszegését, valamint a kötelezettségszegés és a kár közötti okozati összefüggést. Tévesen nem értékelte az alperes magatartását súlyosan gondatlannak, ezért megsértette az Mt. 179. §-ában foglaltakat. A Pp. 206. § (1) bekezdésével ellentétesen a tényállást nem a bizonyítékoknak megfelelően állapította meg, az alperes súlyos gondatlanságát alátámasztó bizonyítékokat – az alperes munkaszerződését, munkaköri leírását, a kárfelvételi jegyzőkönyvet és az alperes pihenőidő alatti telefon használatát - nem értékelte a maguk összességében.

[24] A jogerős ítélet indokolása alapján egyértelmű, hogy a másodfokú bíróság a felelősség megállapításának és a kimentésnek a szabályait nem a hatályos jogszabályok szerint alkalmazta, ítéletében összemossa a felelősség megállapításának és a megállapított felelősség alóli kimentés alkalmazandó szabályait, amelynek eredményeképpen jogszabálysértő ítéletet hozott. Az, hogy az elsőfokú bíróság nem állapította meg az alperes alvási apnoé betegségét, nem ellentmondás, csak annyit jelent, hogy az alperes a felelősségét nem tudta kimenteni és ez nem zárja ki az alperes súlyos gondatlanságának megállapítását.

[25] Az alperesnek lehetősége volt a felperes által bizonyított felelősség alól kimenteni magát, ehhez azt kellett volna bizonyítania, hogy a baleset idején olyan fenotípusú alvási apnoében szenvedett, amely hirtelen elalvással járt. Mindezt azonban a perben nem igazolta, csak állította, így a felelősségét nem mentette ki eredményesen.

[26] Az ítélet tábla mindezzel megsértette az Mt. 179. § (4) bekezdésében, a Pp. 3. § (3) bekezdésében, 163. §-ában, 164. § (1) bekezdésében és a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltakat.

[27] A másodfokú bíróság tévesen értelmezte a szakértői vélemény azon megállapítását, mely szerint nem lehetett kizárni, hogy az alperes a balesetkor alvási apnoében szenvedett. Az eljárásban az alperesnek a sikeres kimentéshez a betegség balesetkori fennálltát legalább a valószínűsítés szintjén kellett volna bizonyítania, a szakértői vélemény ugyanakkor egyértelműen azt tartalmazza, hogy nem lehetett megállapítani, így valószínűsíteni sem, hogy a felperes betegsége a balesetkor fennállt. A bizonyítás esetleges sikertelensége pedig a Pp. 3. § (3) bekezdése alapján a bizonyításra kötelezett felet terheli. A bizonyítékokat ezért a másodfokú bíróság a Pp. 206. § (1) bekezdésébe ütközően kirívóan okszerűtlenül mérlegelte és a felperes által bizonyítottak figyelmen kívül hagyásával az alperes által állított, de nem bizonyított tények valósnak való elfogadásával jogszabálysértő ítélete hozott.

[28] Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

[29] A felülvizsgálati kérelem a következők szerint megalapozott.

[30] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése értelmében kizárólag a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta.

[31] Az Mt. 179. § (1)-(4) bekezdései külön tartalmazzák a munkavállaló kártérítési felelősségének feltételeit, a felelősség tényállási elemeinek bizonyítási szabályait, a felelősség fennállása esetén a megtérítendő kár vétkesség szerinti differenciálását és a kártérítési felelősség alóli kimentés esetköreit.

[32] A munkavállaló a munkaviszonyból származó kötelezettségének megszegésével okozott kárt köteles megtéríteni, ha nem úgy járt el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható. E feltételek fennállását, a kárt, valamint az okozati összefüggést a munkáltatónak kell bizonyítani (Mt. 179. § (1)-(2) bekezdés).

[33] A megelőző és a megismételt eljárásban a felperes az alperes kártérítési felelőssége fennállását bizonyította. Igazolta, hogy az alperes a munkaszerződésében, munkaköri leírásában és a munkakörére kötelezően alkalmazandó KRESZ 4. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltakat megsértve munkaköri feladatának ellátása során, a gépjármű vezetése közben elaludt, így a munkaköri kötelezettsége megszegésével a felperesnek kárt okozott. Ebből következően a jogerős ítélet az [58] bekezdésében minden alapot nélkülözve állapította meg, hogy a felperes a perben az Mt. 179. § (1) bekezdésének tényállási elemeit nem bizonyította.

[34] A Kúria az Mfv.I.10.617/2016/4. számú hatályon kívül helyező végzés indokolásában rögzítette, hogy a felelősség alóli kimentést szabályozó Mt. 179. § (4) bekezdése nem volt a megelőző eljárás tárgya. Rámutatott arra, hogy a súlyos gondatlanság megállapításához az eset összes körülményét értékelni kell, így jelentősége lehet annak is, hogy a munkáltató mennyiben biztosította a munkavégzés feltételeit, a pihenési lehetőséget, továbbá mennyiben követelte meg a nemzetközi közúti fuvarozásra vonatkozó nemzeti és uniós szabályok betartását. Az alperes azon nyilatkozataira tekintettel, amely szerint az elalvásának nem voltak előzetes tünetei felhívta az elsőfokú bíróságot a bizonyítással kapcsolatos tájékoztatás Pp. 3. § (2) bekezdés szerinti kiegészítésére és rögzítette, hogy a munkavállaló a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján nincs elzárva attól, hogy a részbeni vagy egészbeni kárfelelősség alóli mentesülésére vonatkozó körülményeket bizonyítsa.

[35] A megismételt eljárásban a bizonyítás kiegészítését követően ezért az eljáró bíróságoknak abban kellett állást foglalni, hogy a munkavégzés körülményeit figyelembe véve az alperes munkaköri kötelezettségzegése értékelhető-e gondatlan magatartásként és ezáltal a megtérítendő kár összege mérsékelhető-e, avagy az alperes hivatkozása alapján az Mt. 179. § (4) bekezdése alapján részben vagy egészben mentesülhet a kár megfizetése alól.

[36] Az elsőfokú bíróság a Pp. 3. § (2) bekezdése alapján megismételt tájékoztatását követően kirendelt szakértő véleménye és annak kiegészítése értékelésével arra a következtetésre jutott, hogy az alperes alvási apnoé betegségét a szakértő csak 2018. szeptemberi időponttól állapította meg, azt azonban a szakértői vizsgálat alapján nem lehetett igazolni, hogy az alperes ezen állapota már a baleset bekövetkezésekor is fennállt. Mindezekből arra a következtetésre jutott, hogy az alperes magatartása súlyosan gondatlan volt, mert fennálló betegség hiányában a fáradtságot és a rövid időn belül bekövetkező elalvást észlelnie kellett volna, ennek ellenére nem állt meg és a vezetést sem adta át társának. Megállapította továbbá, hogy a perben az alperes nem hivatkozott arra, hogy a munkáltató a biztonságos munkavégzés feltételeit, a pihenőidőt nem biztosította. Ezért az Mt. 179. § (3) bekezdés második mondata alapján az okozott teljes kár megtérítésére kötelezte.

[37] A jogerős ítéletben a másodfokú bíróság a törvényszék ítéletével ellentétes következtetésre jutott. Ítéletének indokolásában a szakértő véleményére, a munkarendre, az orvosi alkalmassági vizsgálat hiányosságaira figyelemmel megállapította, hogy az alperes károkozása – figyelemmel a bírói gyakorlatra – nem tekinthető súlyosan gondatlannak,

azonban a gondatlan károkozás jogkövetkezményeként az Mt. 179. § (3) bekezdés első mondata szerinti mértékben nem marasztalta az alperest. A szakértő azon megállapításával szemben, mely szerint nem állapítható meg az alvási apnoé betegség balesetkori fennállása, ellentmondásosan arra a következtetésre jutott, hogy az alperes terhére – mivel nem tudott a betegségéről - még gondatlanság sem állapítható meg. Az ítélet tábla jogszabályhely felhívása nélkül, utalva arra, hogy a felperes nem tett eleget a bizonyítási kötelezettségének (ami tartalmilag az Mt. 179. § (1) – (2) bekezdését fedli le) és az alperes hivatkozását is elfogadva (Mt. 179. § (4) bekezdése) mentesítette az alperest a teljes kártérítés megfizetése alól, ezért a jogerős ítélet érdemi felülbírálatra alkalmatlan.

[38] A Kúria hatályon kívül helyező végzése alapján az eljáró bíróságoknak az alperes kártérítési felelősségét a kiegészített bizonyítás adatai alapján kellett értékelni. A felperes a perben az alperes munkaköri kötelezettségét megszegő magatartását, elalvását, a keletkezett kárt és az okozati összefüggést bizonyította. Az alperes károkozásban való véttségét, vagyis, hogy magatartása gondatlannak vagy súlyosan gondatlannak minősült a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján kellett értékelni. Ebből a szempontból az ítélet tábla által értékelt orvosi alkalmassági vizsgálatnak nincs perdöntő jelentősége, figyelemmel arra, hogy az alvási apnoé esetleges fennállásának vizsgálatát a jogszabály csak 2015. április 1-től írta elő. Az alperes nyilatkozata hiányában nem merült fel adat arra sem, hogy az alkalmasság megállapításakor az alperes olyan betegségben, vagy gyógyszeres kezelésben részesült, amely a vezetői képességét befolyásolta volna. A gépkocsivezetői munkavégzés periodicitása és ennek az alvás-ébrenlét ciklusára gyakorolt hatása a munkakörhöz kapcsolódó sajátosság, amelynek hátrányos hatásait a vezetési idő maximálásával, a kötelező pihenőidő előírásával a nemzeti és uniós jogszabályok biztosítják. A másodfokú bíróság ugyanakkor e jogszabályok betartásáról és betartatásáról nem tett megállapítást, így nem lehetett állást foglalni abban, hogy a munkavégzés körülményei – legalább részben – szerepet játszottak-e a baleset bekövetkezésében.

[39] A perben az Mt. 179. § (4) bekezdésében foglalt kimentés bizonyítása az alperest terhelte. Ennek alapján azt kellett igazolnia, hogy a vezetés közbeni elalvását a baleset idején már fennálló, de általa nem ismert alvási apnoé betegsége okozta, ugyanakkor a szakvélemény megállapításai ilyen következtetés levonására nem adnak alapot. A szakértő azon véleménye, hogy nem zárható ki a betegség 2013-ban történt fennállása sem, önmagában nem elegendő a felelősség alóli mentesülést eredményező előreláthatóság hiányának ítéleti bizonyossággal történő megállapításához.

[40] A fentiekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletnek felülvizsgálati kérelemmel nem támadott rendelkezését nem érintette, abban a részében, amelyben az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította a Pp. 274. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és a másodfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította. A megismételt másodfokú eljárás során a másodfokú bíróságnak a rendelkezésre álló bizonyítékok – különösen az alperes hivatkozásai és a szakértői vélemény megállapításai – alapján kell állást foglalni arról, hogy károkozást eredményező munkavállalói magatartás gondatlannak vagy súlyosan gondatlannak tekinthető, avagy van-e olyan perdöntő bizonyíték, amely alapot adhat a kártérítési felelősség alóli mentesülésére.

[41] A Kúria a felek felülvizsgálati eljárási költségét és a felülvizsgálati eljárás illetéket a Pp. 275. § (5) bekezdése alapján csupán megállapította, annak viseléséről a másodfokú bíróság dönt.

[42] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján a 2022. március 30-án megtartott tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2022. március 30.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. előadó bíró, Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. bíró